

**FELIÇOS
VINT**

FESTA
MAJOR
1985

SANT JOAN
DE LES
ABADESSES

En plantejar-nos de redactar aquest relat que teniu a les mans, ens hem adonat que el camí més adient per tal de fer més amena la comprensió dels anys que hem comentat era de narrar-los literàriament. Per dur-ho a terme, veureu que hem utilitzat un personatge, un barber anomenat Sebastià, totalment fictici i que no és res més que el fil conductor de tota la història. Si hem decidit que el relator fos un barber, no ha estat pas per casualitat; ens ha semblat que era la persona que podia estar al corrent de tot el que passava i alhora romandre per sobre dels fets. Això també permetia que no fos identificable amb cap personatge real, com hauria pogut ocórrer en cas que haguéssim escollit algun altre ofici més representatiu.

Hem constatat que aquesta és una època relativament recent, però de la qual no existeix cap investigació en profunditat. Tampoc no ens hem proposat de realitzar un treball exhaustiu, sinó que més aviat hem cregut oportú de donar una visió global de la dècada a la nostra vila.

Com que són encara uns anys propers, hem defugit tota valoració; això serà una tasca a emprendre d'aquí a un grapat d'anys, ja que la història cal valorar-la amb una perspectiva més àmplia.

D'altra banda, ho hem acompanyat d'una cronologia on podreu situar els esdeveniments en el seu moment. Aquesta cronologia, així com la majoria de les dades reflectides en la narració, ha estat elaborada principalment a partir de la documentació existent a l'arxiu municipal.

Esperem que aquesta petita aportació us ajudarà a comprendre aquesta època de la qual alguns de vosaltres heu estat protagonistes i d'altres en som hereus.

Agua natural
sulfurosa bicarbonatada
del
**Mananial
Fontí Pudosa**

denominada "DELS BANYS"

Propiedad del Ayuntamiento de
**San Juan
de las Abadesas**
(Prov. de Gerona) España

Premiada con
MEDALLA DE ORO
en la Exposición de Minería y Trabajos
Hidráulicos de Cataluña e Islas Baleares
celebrada en Barcelona en
los años 1904-1905

VIRTUDES TERAPÉUTICAS
extractadas de la razonadísima Memoria
presentada por el

Dr. D. MARIANO SALVADOR Y GAMBOA
Médico director de baños minerales

El campo de sus indicaciones medicinales es sumamente extenso. Puede asegurarse que tiene importancia y valiosa aplicación en los dos grandes grupos de afecciones diatéticas caracterizados por la anomalía de asimilación de principios indeterminados como son la escrofulosis y el herpetismo; en las afecciones también diatéticas en que la anomalía se refiere a la asimilación de los principios inmediatos, como son la diátesis úrica, la gota y el reumatismo; en las causadas por anomalías de asimilación de principios por inoculación como la sífilis en algunas discrasias o lesiones constitutivas de humor sanguíneo, como la anemia y la clorosis en algunas anomalías de la inervación de carácter neurálgico o funcional y también de carácter neurálgico.

Ultimamente deben indicarse incluidas entre las indicaciones generales, ciertas afecciones crónicas localizadas en diversos órganos y aparatos orgánicos, principalmente en el hígado, el bazo, los riñones y el útero; catarros de las mucosas de las vías respiratorias, digestivas, urinarias y vaginales, úlceras extensas de carácter atónico y algunas otras afecciones consecutivas a ciertos tratamientos.

**Magnífica vista
panorámica
a cinco minutos
de la población**

UN LITRO DE AGUA MINERAL CONTIENE
SEGÚN ANÁLISIS PRACTICADO POR LOS
Doctores CANUDAS

Gases calculados a 0° y 760 mm

	Cent. cub.	Gramos
Nitrógeno	14.2	0.017834
Acido sulfídrico	3.8	0.006118
Acido carbónico	22.5	0.044253

CUERPOS SÓLIDOS

Cloruro sódico	0.2384
Yoduro sódico	Indicios
Sulfuro sódico	0.1198
Sulfuro cálcico	0.0245
Sulfato sódico	0.0806
Sulfato cálcico	0.0190
Bicarbonato potásico	0.0223
Bicarbonato sódico	0.0696
Bicarbonato lítico	Indicios
Bicarbonato cálcico	0.0548
Bicarbonato magnésico	0.0350
Bicarbonato ferroso	0.0071
Acido silícico	0.0180
Oxido aluminico	0.0123
Materia orgánica nitrogenada	0.0192
Total principios mineralizadores	0.781808

Temporada oficial: 20 junio a 30 septiembre

SANT JOAN, FELIÇOS VINT

Molts es preguntaran perquè un home com jo, a la meua edat, havia d'agafar la ploma i posar-se a descriure uns fets ocorreguts ja fa temps. Jo els diria que, més que res, ho he fet perquè els meus néts, o els meus besnéts, si s'escau, i tothom qui en vulgui treure profit, coneguin millor, a través d'aquestes notes, un bocí de la nostra història, els «feliços vint».

D'altres em retrauran el fet que hagi estat un barber, qui ho hagi escrit. Crec que van errats i que desconeixen totalment que, per les nostres barberies, desfilen cada dia desenes de persones. D'aquesta manera, gaudim d'una situació privilegiada, ja que són font contínua de xafarderies. I he escrit aquestes ratlles des del meu petit i particular món de la barberia, on he estat testimoni de tants i tants fets d'aquells temps...

... Temps moderns, arribaven els nous enginys: els carrers s'emplenaven de fanals de llum elèctrica. A telègrafs, la casa els queia, però continuaven arribant els missatges en morse a la vila. A can Conill, es podia parlar a tot arreu, i, si trucaves a Vallfogona, et sortia de franc. S'instal·laven proveïdors automàtics de benzina per als «dodges» i «Citròens», amb els quals hom es començava a familiaritzar. La nova catenària del tren s'estenia i arraconava les velles màquines de vapor. Mentrestant, els pagesos s'ho miraven amb recel, però sense fer-ne massa cas: allò era un altre món, per ells. Només s'hi acostaven quan necessitaven anar a Ripoll, carregats amb el farcell, amb l'atroïnat cotxe de línia d'en Mir, que un cop al dia cobria el trajecte de Ripoll a Camprodon.

Tornant a la meua barberia, us diré que en aquells temps estava ben situada, al bell mig

normas

... desfilen cada dia desenes de persones.

de la vila vella, concretament al carrer de l'Aigua i gairebé tocant a la Plaça Major.

Era un saló dotat dels més avançats estris del moment, entre els quals es destaquen els moderníssims «Triumph», és a dir, els enormes sillons giratoris i basculants, comodíssims. Seguia al peu de la lletra les més refinades modes procedents de la capital, no només en qüestió de pentinats, sinó també en colònies, escumes i altres varietats com brillantina i gomina de totes les marques.

És per això que gaudia d'un notable prestigi, en especial entre els prohoms de la vila o, si voleu, la «jet set», com diríem ara.

Però no eren aquests els meus únics clients. Com que tampoc no tenia unes tarifes massa elevades, també venien a arreglar-se gent més senzilla: pagesos, treballadors... els nens venien a tallar-se els cabells els dijous a la tarda, quan no tenien classe a l'escola.

Sí, feliços vint; però, què ho fa que la felicitat no arriba mai a tothom? Per exemple, recordo com si fos ara la cara d'espantats dels nois que entraven a fer-se una bona retallada a punt de marxar cap a la guerra del Marroc; una guerra que feia temps que cuejava i que durant aquests anys s'enduria una colla de mossos del poble.

— Ho entén, senyor Sebastià? —em deien— Jo no he sortit mai de casa, com aquell qui diu, i se m'enduen a matar moros!

El malestar continuà uns quants anys i fins i tot jo sabia de bona tinta que l'Ajuntament s'havia adherit als manifestos que demanaven reduir les tropes al litoral o bé que es fes un referèndum. Però la guerra prosseguí i des d'aquí es continuà donant ajuts, organitzant festivals per comprar matalassos per als pobres soldats.

De fet, no eren aquests, els únics de plànyer. La guerra també feia estralls aquí: quants i quants captaires mal guarnits corrien deixats de la mà de Déu, malvivint gràcies a la benevolença de les institucions, maldant per un crostó de pa moreno! N'hi havia que amb sornegueria recorrien una per una totes les botigues del poble, demanant caritat. Una vegada vàrem haver de queixar-nos i tot perquè era gairebé impossible d'exercir els nostres oficis.

Les guerres havien afectat també les economies familiars, la majoria basades en el treball a les fàbriques tèxtils. El que en altres llocs havia estat una fita aconseguida per les reivindicacions obreres, com per exemple la supressió del treball de nit de les dones, aquí no s'havia arribat a aplicar mai: eren lleis avançades, per a la mentalitat d'una comarca que encara arrossegava les xacres de la industrialització. Quan es va intentar d'aplicar, les queixes sortien per tots cantons.

Quan venia a fer-se un bon afaitat o una bona repassada un president de qualsevol de les associacions, era quan me la passava més bé. Podia saber totes les minúcies de qualsevol de les activitats que es realitzaven: podia saber com funcionava el Centre Catòlic d'Obrers, en les seves diverses seccions: musical, dramàtica, cultural... quina sorprendora activitat dueren a favor del poble! Alhora m'era fàcil, quan s'esqueia, d'assabentar-me dels esforços per tirar endavant les dues cooperatives que hi havia llavors: el «Niu Nou» i la «Constància santjoanina». I més tard s'hi sumaria una altra entitat, l'«Atlàntida», que intentava de promoure el lleure i la cultura. De vegades venia el mestre Ramon Serrat, que abocava els seus esforços en la recent Escola Municipal de Música. El veig amb l'enorme bata blanca, amb la qual cobria tots els meus clients, comentant-me, mig amb sarcasme, mig de veres:

— Qui ho hauria dit, Sebastià, que l'escola de música havia de crear-se per formar els músics que el dia de demà seran la nostra orquestra i així no s'haurà de llogar més gent de fora!

Els desitjos del mestre Serrat es feren aviat realitat perquè no tardà pas gaire a crear l'orquestra i el cor de l'escola.

... s'esdevenia el cop d'estat de Miguel Primo de Rivera.

Totes aquestes agrupacions que us he esmentat solien tenir els seus cafès, a part, és clar, d'altres de particulars. Al vespre, allò sí que era ambient! Podies fer la ronda i arreu trobaves gent. L'únic problema era que a les dotze tothom havia de ser ja al carrer: les ordenances eren les ordenances. Per sort, després de queixar-se, es va tenir més tolerància i fins a les dues no es feia desfilar la gent. Si quedava algun embriac o alguns que contravenint a la llei, gosaven jugar a jocs aleshores prohibits, l'agutzil, amb gorra nova, podia imposar amb tota severitat una quantiosa multa.

Cada dos per tres, els bars llogaven orquestres i es ballava allò més modern: a mi m'agradava el tango, però era difícil trobar una parella que el sabés ballar com Déu mana. Sempre n'hi havia algun d'excèntric que, després de deixar l'automòbil a la porta, amb barret de palla, el coll ben emmidonat i una americana d'allò més llampant, marcava ritmes més atrevits, com el charleston. Els capellans, escandalitzats, posaven el crit al cel quan veien balls com aquells, invenció del dimoni.

La moral, sigui dit de passada, era guardada zelosament pels responsables públics: de tant en tant, s'organitzaven mitings de la bona parla i setmanes antiblasfèmiques. Un any, l'Ajuntament va haver de posar un ban a la font de la Puda, amenaçant amb una multa de cinc pessetes qui gosés despullar-se per rentar-s'hi.

Abans us he parlat de balls, i us he citat el tango i el charleston; però la gent continuava com sempre fidel a les tradicions, i les sardanes no podien mancar en les diades assenyalades. Un cop van voler organitzar un concurs i, després de nombrosos tràmits per aconseguir subvencions i premis, no es va poder dur a terme perquè va ploure.

A l'estiu, quan escombrava i regava el meu tros de carrer —com era preceptuat llavors— veia passar les nenes de les colònies escolars de Barcelona. Lluïen un ampul·lós llaç al cap. Algunes xisclaven i d'altres, en passar davant meu, adoptaven un posat educat, de ciutat, deixant escapar un «Passi-ho bé, senyor Sebastià» i continuaven el seu camí. En una ocasió, em van fer notar que alguna cosa de nou passava al meu carrer. Una de les més eixerides em va dir, innocent:

— Senyor Sebastià, que li roben el nom del carrer!

I com hi ha món que tenia raó: enlloc de la placa del carrer, restava tan sols un rectangle gris, i per l'altre cantó venia el municipal amb una de nova de trinca, que deia: «Carrer del teòleg Corriols».

Per què es complicaven tant la vida, a fe de Déu? No n'havíem dit sempre el carrer de l'Aigua? Les noves plaques de tots els carrers i places, si en feien de patxoca amb els seus noms degudament catalanitzats i evocant llumeneres de la nostra història!

... I ara passem a coses més serioses. Al capdavant, però, qui remenava les cireres? on es prenen les decisions de veritat? Evidentment es prenen des de la Casa de la Vila, regentada per una majoria d'Unió Regionalista encapçalada per l'alcalde, en Jaume Soldevila, un bon client, per cert. Com tota persona pública, se sabé guanyar bon nombre de simpaties; però també de malvolences, i més fent tants anys que ocupava el càrrec. Tot justificant-se de les acusacions que se li feien, i que van desembocar en la destitució, em contava tot el que havia fet en aquells anys.

— Hem organitzat recaptés per als soldats de l'Àfrica, hem retolat de nou tots els carrers, hem arreglat l'estació telegràfica, hem arranjat el camí de Sant Antoni, ens hem adherit a un manifest del CADCI en què es diu que Catalunya és una nació i es reclama l'autogovern!

Diuen que el client sempre té raó, i per això, com a tota la meva clientela, el deixava dir i mai no li duia la contrària.

Poc durà, però, el nou Ajuntament, que tenia per alcalde Joan Roqué: al cap de poc més de mig any, s'esdevenia el cop d'estat de Miguel Primo de Rivera. A Sant Joan, el relleu de poder es féu efectiu pocs dies després del cop, en una sessió de ple extraordinari. El comandant del destacament de la Guàrdia Civil llegia amb to sever i greu el Reial Decret:

«Desde el día de la publicación de este decreto, cesarán en sus funciones, finalizando su cometido, todos los concejales de los ayuntamientos de la Nación, que serán reemplazados por los vocales asociados del mismo ayuntamiento, quienes sustituirán a los concejales el mismo día bajo la presidencia e intervención de la autoridad militar...»

Les primeres mesures no trigaren pas gaire: de nou la placa del carrer canvià, ara retolada en castellà. De la plaça Major, en digueren: «Plaza del directorio militar». Quan vaig presentar una instància per fer una reparació a la façana de la barberia, me la van rebutjar perquè era escrita en català. I llavors deien que tothom qui tingués esperit patriòtic no dubtés a denunciar les irregularitats de la vida local! Però jo, com que no em volia ficar amb ningú (el negoci és el negoci), continuava fent la meua vida al marge de la política... I més, havent-hi una divisió com la que hi havia entre els santjoanins en dues postures irreconciliables: catalanistes i espanyolistes. Els primers estaven agrupats entorn del «Casal Català», i tenien una publicació pròpia, la revista mensual «la veu del Pirineu». Els altres, que veieren els seus desitjos complerts amb l'adveniment del directori militar, formaren posteriorment el comitè local d'«Unión Patriótica Española», partit encoratjat per la dictadura.

Tot i les vicissituds d'aquesta època, és en aquestes dates quan es duen a terme moltes obres públiques que vosaltres, hipotètics lectors d'aquestes memòries, encara podeu admirar i fins i tot fer servir.

Les escoles públiques, de sempre, havien comportat problemes d'emplaçament. Eren repartides en sengles edificis, un a la plaça de l'Abadessa Emma, de nenes, i l'altre a l'Abadia, de nens. Cap dels dos no estava gaire condicionat, tal com em comentaven els meus clients, preocupats pels locals on els seus fills havien d'aprendre les beceroles.

Les dificultats s'agreuaven a Cal Gat i al Pagès, on els fills dels treballadors d'aquestes colònies restaven sense instrucció, cosa que al final es resolgué.

Però la preocupació per dotar la vila amb un grup escolar digne ja venia de feia temps: al començament de la dècada, s'havia constituït una comissió pro-escoles, la tasca de la qual es veia animada per personatges il·lustres, com el marquès de Corulla, rector de la Universitat de Barcelona, o el lletrat Eusebi Bertran, fill adoptiu de la vila i promotor de la construcció del Pont Nou en el temps que fou diputat. Hi hagueren contactes amb el president fundador de «la Caixa», senyor Moragas, per gestionar l'emprestit, i amb el prestigiós arquitecte Jeroni Martorell, a qui finalment s'encarregà l'elaboració del projecte de les escoles.

Sigui com sigui, les diligències arribaren a bon port i per la festa Major del 25 es posà la primera pedra, amb molt banderam, assistència d'altres autoritats, discursos de paraules pomposes i aplaudiments a dojo.

De totes aquestes subtileses, me n'assabentava per l'aleshores secretari Artur Gas, que molt sovint venia a clenxinar-se, coincidint amb les seves visites al Cap i Casal, o bé a Madrid, per la tramitació d'aquest afer. Jo m'hi mirava molt, a l'hora de pentinar-lo, perquè era conscient que alts càrrecs de l'Administració admirarien el seu model, i qui sap si a la llarga m'honoraria amb la presència d'alguna patum.

Al mateix temps el senyor Gas era representant d'una casa de màquines d'escriure i sempre em burxava per veure si me'n podia encolomar alguna.

— Senyor Sebastià, a vostè, el que li fa falta, és una bona màquina d'escriure. Li és del tot indispensable per a tirar endavant el seu negoci, cregui'm. Ara l'Ajuntament m'acaba de comprar una Underwood del 5, d'últimíssima novetat.

Jo, tossut, continuava fent les factures a ploma...

... De tant en tant, arribava un periodista intrèpid, vestit de vint-i-un botó, amb ulleres rodones i petites. Venia amb una maleta de cuir, i a tota pressa feia un reportatge sobre la vila: remenava algun arxiu, parlava amb la gent amb to amable i treia unes quantes plaques fotogràfiques del monestir i dels voltants. Llavors se'n tornava en tren, amb el bloc de notes ben guixat. Al cap d'uns quants dies, «La Nación», «La veu de Catalunya», «Il·lustración Ibérica» o l'àlbum oficial publicava un article amb fotos, amplis re-

... i per la festa Major del 25 es
posà la primera pedra,

sums històrics i elogis a la gestió municipal amb paraules més o menys ostentoses. Sempre corria alguna d'aquestes revistes per la barberia, de manera que els qui havien d'esperar el torn podien entretenir-se fullejant-les.

No hi mancava mai un anunci de la font de la Puda. En el moment de la profusió dels balnearis, i d'això ja feia un bon grapat d'anys, es posaren totes les esperances en aquesta font. Es veia, en aquestes aigües naturals sulfuroses bicarbonatades, un futur centre d'atracció d'estiuejants àvids de cures miraculoses. Però aquestes aspiracions no passaren en els vint de fixar una temporada oficial durant els mesos d'estiu i l'arranjament del passeig que mena a la font. Va ser una llàstima, perquè ja pensava ampliar la meua parròquia amb la plana major barcelonina.

Com podia somniar jo pentinar el marquès de Vilaclara i el duc de Flordelis si a dues passes de la meua perruqueria encara feien la matança al mig del carrer! Cosa tan repel·lent, costum tan vuicentista, no s'adeia amb les ambicions de viure plenament les novetats dels anys vint.

Es posà remei a aquest espectacle, dotant el poble amb un escorxador amb les degudes condicions higièniques. L'edifici, projectat per César Molinas, era tot bufó, voltat llavors d'un paratge bucòlic, amb tot de prats, les vaques pasturant, talment un dibuix d'una capsa de galetes suïssa.

Aquesta obra s'inaugurà conjuntament amb la Plaça de Josep Anselm Clavé, nom aquest suggerit per la «Joventut Coral Abadessenca». La plaça, darrere els absis de Sant Pol, fou ideada per Jeroni Martorell, arquitecte que ha deixat veritable empremta al poble, ja que cal afegir, a les realitzacions que us he esmentat, el pla de noves alineacions que marcava el futur urbanístic de l'expansió de la vila. La plaça de Clavé, va ser convenientment arranjada, ajardinada i decorada amb una font monumental, pedestal d'una estàtua d'un guerrer a cavall... De qui es tracta? A la barberia, en venia un i deia que no hi havia dubte que aquella figura de bronze representava el comte Guifré. L'endemà en venia un altre i deia que ja era hora que s'hagués fet un monument evocant la llegenda del comte Arnau, i algun altre assegurava, convençut, que Ramon Berenguer IV, era qui coronava la font. De totes passades, el dia de la inauguració de la font, el bisbe era a Sant Joan i no va beneir-la; les autoritats només van fer un acte protocol·lari obrint l'aixeta i donant per inaugurat un nou espai públic que es guanyava per al poble.

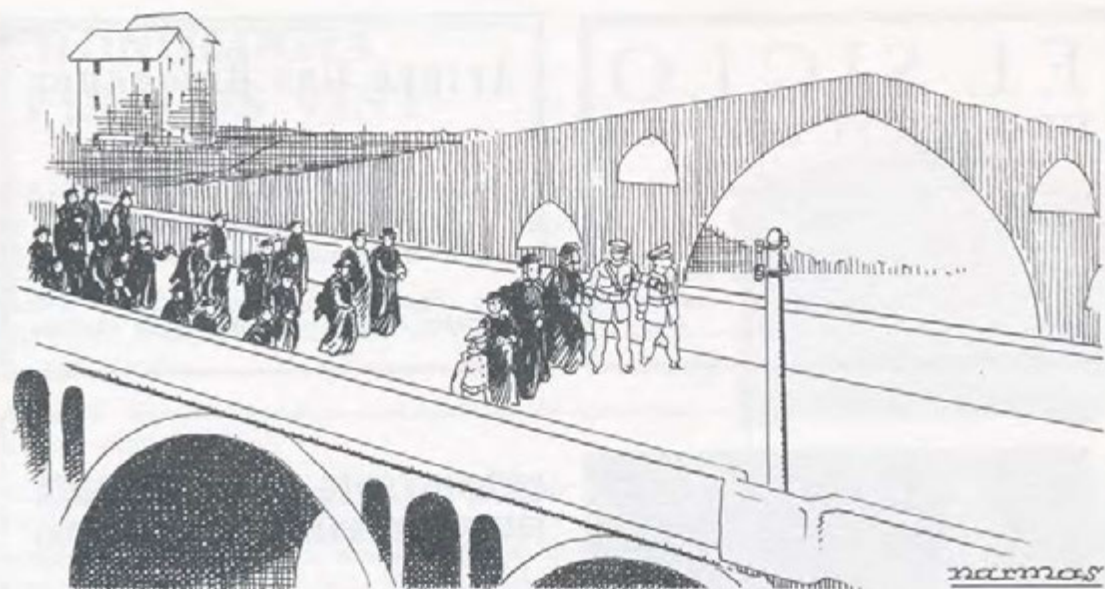
Si fins ara us he fet un esbòs, barrejant anècdotes i fets puntuals, és perquè tots aquests resten en certa menra al marge de l'esdeveniment que situà el poble en un primeríssim pla i el convertí en protagonista d'un any sencer curull d'actes religiosos i cívics amb motiu del cinquè aniversari de la troballa del Santíssim Misteri.

Mossèn Miquel Serra, veritable ànima d'aquesta commemoració, em comentava confidencialment, mentre li retocava la tonsura, després de felicitar-lo per la seva ingent tasca:

— Ningú no és capaç de mantenir tot un any aquesta pau germanívola entre veïns d'ideals tan encontrats. Ningú no pot tenir prou prestigi o autoritat per fer moure tanta gent de tots els estaments i treballar per endiumenjar tan sovint i tan frenèticament els carrers i places, ningú no és tan virtuós per fer flectar els genolls de tants homes «despreocupats» davant d'una imatge, per més prodigiosa que sigui, si no és per la força del mateix Déu. A Ell, doncs, senyor Sebastià, l'honor, i no per cap mèrit nostre.

Realment, cal esmentar que, darrer de mossèn Miquel Serra, hi havia una acurada divisió en comissions coordinades en el si de la comissió central, amb la col·laboració de tot l'espectre associatiu de la vila, en especial del Centre Catòlic.

Gent de totes les contrades, arribades en tren i òmnibus, participaren en la gran festa principal, els dies 17 i 18 de juliol del 26. Els actes religiosos foren continuats durant

... passaren pel monestir més de vuit mil romeus.

aquests dos dies i culminaren en una solemne processó, presidida pel patriarca de les Índies, amb capa magna.

Durant tot l'any se succeïren els romiatges, i passaren pel monestir més de vuit mil romeus. Tot pelegrinatge començava en el lloc de sortida, amb una missa de comunió. Quan arribaven a Sant Joan, primer els rebien uns comissionats, els quals els duïen a la recepció oficial d'autoritats, clergat i poble. Més d'un cop vaig tancar la barberia per anar a la rebuda, la qual es feia al davant de la fonda del Ter si arribaven pel Pont nou, o bé a la plaça de Clavé si arribaven per la carretera d'Olot a Camprodon. Llavors s'arribaven al monestir, on es cantava una missa solemne. A la tarda hi solia haver una processó, que culminava amb l'exposició del Santíssim Misteri i cant dels Goigs. L'acomiadament dels pelegrins solia ser multitudinari.

Durant aquell any es publicà un butlletí quinzenal, que tenia un contingut històric i informatiu a la vegada. Duïa per nom «Centenari de la troballa del Santíssim Misteri 1426-1926» i era escrit en català fabrià, malgrat ser en plena dictadura.

I tot això girà entorn del monestir. Un monestir que aleshores, com escriuria Josep Pla posteriorment, «era un galimaties espantós, literalment abarrotat del barroc insignificant, rural i verista que caracteritzà l'estil catòlic posterior al concili de Trento». Tot i això, es mantenia l'esperança de veure algun dia recuperat el monestir en el seu estil pur perquè les obres de restauració portaven un bon ritme. Malauradament, les subvencions no arribaren i quedaren aturades just després de la commemoració.

I així arribem al final, un final que és un començament. Vindran nous aires, acompanyant la nova dècada, molt més turbulenta i que segurament ja heu viscut molts de vosaltres; potser algú dels qui ara em llegiu us animareu a relatar-la. Jo ja em sento massa vell i incapaç d'iniciar una tasca tan feixuga com aquesta.

M'agradaria també que tinguéssiu present que no he intentat mai de jutjar la història, perquè em sembla massa complicat. Per la meua part, ja em donaré per satisfet si us heu fet la idea que la història sempre ensenya.

EL SIGLO DE MANUEL PORTELL

PASEO MONTANETA, 3 Y CALLE COMELLA, 2
SAN JUAN DE LAS ABADESAS

Barriles cañeros - Cuchillerías - Calzado - Carretas - Ceniceros - Cuchiteros - Cristalería - Góndolas - Géneros de punto - Géneros blancos - Juguetes - Navidades - Mercaderías - Lencería - Paños - Paños de cocina - Perfumería - Quincalla - Sombreros, etc., etc.

Imenso surtido en Artículos para Regalo

Arturo Gas Belenguer

Representante de: Máquina
escribir Underwood - Royal
Exchange Assurance.
Seguros de Incendios.

Mercader Jossá, 2. - San Juan de las Abadesas

CARPINTERÍA Y EBANISTERÍA FÁBRICA DE CAMAS TORNEADAS (VIENA)

JOSÉ VERNEDAS

COMELLA, 5 Y 7 - TELÉFONO 102
SAN JUAN DE LAS ABADESAS

ATENCIÓN:

Quien quiera poseer la mejor máquina perfeccionada con motor eléctrico y preferida por toda clase de labores, para coser y bordar, antes de comprar visite el establecimiento SINGER, que es la casa que dá buenas facilidades tanto a plazos como al contado.
3'50 PESETAS SEMANALES

Reparaciones y Accesorios: Calle Obispo Gaufret, 9

Representante

PEDRO LAUCÓ

FÁBRICA DE MOSAICOS Y PIEDRA ARTIFICIAL

Almacén de cementos rápidos, lentos, cales hidráulicas y yeso

Depósito de los cementos Portland y Asland

Premiado con medalla de oro

LUIS SOLER

Marqués Pere Portusa, 6

SAN JUAN DE LAS ABADESAS

CRONOLOGIA

«FELIÇOS VINT»

MAIG-JUNY 21: S'aprova el definitiu canvi de nom de carrers, places i passeigs de la vila. Destaca la catalanització i la retolació amb noms històrics.

JUNY 21: Es disposa que s'arregli i col·leccioni l'arxiu municipal. S'accepta l'ofertament de l'arxiver eclesiàstic, mossèn Masdeu.

AGOST 21: Es comença l'arranjament del camí que mena a l'estació.

AGOST 21: Es prohibeix que es facin balls al carrer per part de les orquestres contractades per societats, establiments o particulars, durant el temps que se celebrin actes religiosos o cívics, ja que aquests podrien quedar deslluïts.

OCTUBRE 21: Modificació de les ordenances municipals per tal que els cafès puguin tancar a les 2 de la matinada, i els altres establiments a la una.

NOVEMBRE 21: La companyia FFCC del Nord procedeix a uns estudis i acorda certes millores a l'estació.

DESEMBRE 21: El dia 18 se celebra l'«Aguinaldo del soldado de San Juan de las Abadesas». Els diners recaptats són per als soldats de la vila que lluiten a la guerra de l'Àfrica.

ABRIL 22: Sessió inaugural a l'Ajuntament del període 22-24. Nou alcalde: Jaume Soldevila i Roqué.

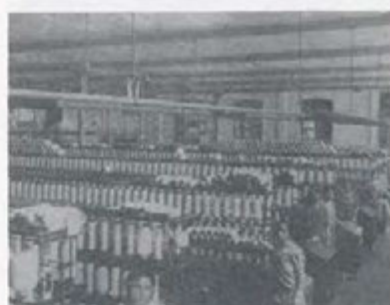
MAIG 22: S'inaugura l'oficina de la «Caixa de pensions per a la vellesa i d'estalvis».

AGOST 22: Formació d'una comissió per a l'estudi d'un nou edifici escolar. Visita del Marquès de Corulla, rector de la Universitat de Barcelona, amb motiu de l'estudi del nou grup escolar.

SETEMBRE 22: L'Ajuntament escriu una carta a L'institut de reformes socials de Madrid en què es comenta la llei de 1912 sobre la prohibició absoluta del treball nocturn de la dona en les indústries tèxtils.

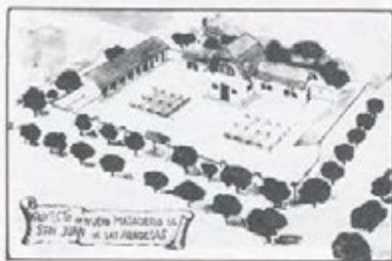
OCTUBRE 22: Sant Joan de les Abadeses s'adhereix al manifest del CADCI: «Catalunya és una nació. Es reclama l'autogovern». Es demana la immediata repatriació de les tropes del Marroc i se sol·licita un referèndum per tal de definir la política del govern d'Espanya en el Marroc.

NOVEMBRE 22: La S.A. L'Adriana instal·la un aparell proveïdor automàtic de benzina.

MARÇ 23: Amb motiu d'una inspecció del delegat governatiu, s'instueix un expedient contra els membres de l'Ajuntament, resultat del qual és la immediata suspensió de l'alcalde Soldevila i dels regidors que formaven la majoria. Nou alcalde: Joan Roqué i Planas.

MAIG 23: S'elegeix Artur Gas i Belenguier com a secretari de la Corporació Municipal.

JUNY 23: Pregó demanant als veïns que escombrin els carrers durant els mesos d'estiu.

OCTUBRE 23: Amb motiu del cop d'estat del General Primo de Rivera, cessen tots els ajuntaments, i en el seu lloc, es posen altres persones:

Nou alcalde: Rosaus Tarré.

Va presidir l'acte el comandant de la Guàrdia Civil.

OCTUBRE 23: Es comença a parlar d'una nova retolació de carrers en castellà.

S'acorda que la secretaria de l'ajuntament no admetrà escrits oficials que no siguin escrits en castellà.

OCTUBRE 23: Es crea l'Acadèmia Municipal de Música, subvencionada per l'Ajuntament, i es nomena professor Ramon Serrat i Fajula.

PRINCIPIS 24: Es funda, per part d'un grup d'obres de la Colònia Jordana, la cooperativa de consum «Niu Nou».

ABRIL 24: Nou canvi d'Ajuntament per ordre governativa.

Nou alcalde: Josep Vidal Rigat.

La presidència de l'acte l'ostentava el comandant de la Guàrdia Civil.

MAIG 24: Es canvia el rètol de «Sant Hospital» pel de «Hospital Municipal».

GENER 25: Dimiteix l'alcalde accidental, Vidal Rigat. Nou alcalde: Daniel Plana de Cçuañas i Ventulà.

FEBRER 25: L'Hospital Municipal passa a ser regit per la Junta de Beneficència.

MAIG 25: Projecte d'urbanització a la rambla de l'Abat Ramon de Bianya.

AGOST 25: El govern civil no s'oposa al pla de noves alineacions de Jeroni Martorell.

14 SETEMBRE 25: Es col·loca la primera pedra del nou grup escolar segons projecte de l'arquitecte Jeroni Martorell.

NOVEMBRE 25: Ramon Serrat se'n va i queda vacant la plaça de director de l'Escola Municipal de Música.

DESEMBRE 25: S'inicia l'expedient d'expropiació forçosa dels terrenys afectats per les noves alineacions, corresponents als senyors de Pastors, la Marquesa de Puertonuevo i la vídua de Lapujas.

FEBRER 26: Es nomena professor interí de l'Escola Municipal de Música, mossèn Andreu Ramíreu.

ABRIL 26: Aprovació dels nous reglaments de l'escola Municipal de Música.

S'aprova el projecte d'escorxador presentat per César Molinas.

JUNY 26: S'aprova la construcció de l'escorxador. Es nomena fill predilecte i adoptiu de la vila el capità general de Catalunya, Don Emilio Barrera i Luyando.

JULIOL 26: Festes principals del Cinquè Centenari (1426-1926) de la troballa del Ssm. Misteri.

AGOST 26: La Joventut Coral Abadessenca suggereix de posar el nom de Josep Anselm Clavé a la nova plaça de darrere Sant Pol.

GENER 27: Es funda la societat cultural i recreativa «Atlàntida». S'acorda la urbanització de la plaça de Josep Anselm Clavé; s'encarrega a Jeroni Martorell.

MAIG 27: El preu del pa era el següent:

Pa de quilo 0'70 ptes.

Pa de 2 quilos 1'40 ptes.

Pa de 4 quilos 2'70 ptes.

SETEMBRE 27: Inauguració de l'escorxador i de la font de la Plaça de Josep Anselm Clavé.

ABRIL 28: Visita del Nunci del Papa. Es convida les autoritats a anar a rebre'l.

JUNY 28: Obres al santuari de Sant Antoni, que estava en mal estat.

OCTUBRE 28: Se celebra una setmana antiblasfèmica.

NOVEMBRE 28: Nou alcalde: Jeroni Pujol i Corriols.

MARÇ 29: Es canvia la font de ferro de la plaça per una de nova.

PROGRAMA DE LES FESTES/
RELIGIÓSES I CIVILS/
QUE S'FARAN
AMB MOTIU DEL
V CENTENARI
DE LA TROBALLA DEL
SANTÍSSIM MISTERI
A SANT JOAN
DE LES ABADASSES

DEL 16 AL 25 JULIOL DE 1926

ELABORACIÓN ESPECIAL DE
"Borregos fullats y Carquinyolis"

Clase superior y los mejores para croquet. -
Elaborados con materias de primera y recomen-
dables a personas delicadas y convalescentes.

DANIEL PLANA
CALLE OBISPO GAUFRET, 12
SAN JUAN DE LAS ABADESAS

HOTEL MONASTERIO

Ungente establecimiento montañés con
todo el confort moderno. - Españó-
las habitaciones con lavabi de agua
corriente. - Espacioso jardín donde se
divisa hermosa panorama, propia para
solaz de los viajeros en verano.
Magnifico comedor. - Mesas indivi-
duales. - Servicio completo. - Mbi-
mo de comodidad. - Precios limitados.

VIUDA E HIJOS DE J. COMA
San Juan de las Abadesas

Zapateria de Manuel Curto

Especialidad en calzado a medida

San Miguel. - San Juan de las Abadesas

BIBLIOGRAFIA
CONSULTADA

*Actes dels plens i de la comissió permanent
de l'ajuntament de Sant Joan de les A-
badeses. Anys 1921-1929*

Lligalls n.º 1 - A; 16 - A; n.º 73 - B;
n.º 74 - B

Arxiu Municipal

SANT JOAN DE LES ABADESSES

Album oficial de Gerona y su provincia

Ed. Catalònia

BARCELONA, 1926

(Col. Josep Blay)

*Crònica de l'any centenari 1426 - 1926 de
la troballa del Ssm. Misteri*

dins Full Parroquial, dies 18 i 25 de juliol;
8, 15, 22 i 29 d'agost i 12 de setembre.

SANT JOAN DE LES ABADESSES, 1976

GAS BELENGUER, Arturo

*Ayuntamiento de San Juan de las A-
badesas. Memoria 1925 - 1926*

Ed. Ajuntament de Sant Joan de les A-
badeses.

BARCELONA, 1926

GAS BELENGUER, Arturo (recopilat per...)

San Juan de las Abadesas en 1927

Monografies il·lustrades amb motiu de la
Festa Major.

SANT JOAN DE LES ABADESSES, 1927.

JUNYENT, Eduard

El monestir de Sant Joan de les Abadeses

Ed. Junta del monestir de Sant Joan de les
Abadeses

BARCELONA, 1976

PLA, Josep

Viatge a la Catalunya Vella

Ed. Destino (Obra Completa n.º 9)

BARCELONA, 1968

Diversos autors

San Juan de las Abadesas

dins d'«Ilustración Ibérica» n.º 6

Actes religiosos

Església del Monestir

DIJOUS DIA 29 D'AGOST

A les vuit del vespre

Començament de la NOVENA AL SANTÍSSIM MISTERI.

DISSABTE DIA 7 DE SETEMBRE

A les dues de la tarda

Repicament general de campanes

DIUMENGE DIA 8

Solemnitat del Santíssim Misteri

A dos quarts d'onze del matí

SOLEMNE MISSA CONCELEBRADA,

presidida pel Sr. Rector. Hi queden convidats les Autoritats, els Pabordes, la Junta del Monestir i tot el poble.

La «Schola Choral del Ssm. Misteri» i poble cantaran la «Missa en honor del Ssm. Misteri».

Farà l'homilia el Vicari General de la Diòcesi de Vic, Mn. Fèlix Guardia.

A l'ofertori seran presentades les ofrenes dels Pabordes d'Església i Plaça.

Acabada la Missa, trasllat de l'Eucaristia al Front del Sant Crist del Ssm. Misteri on

continuarà exposada solemnement tota la tarda. Hi haurà torns de vetlla per devots del Ssm. Misteri i socis de l'Apostolat de l'Oració. El Monestir restarà tancat de les dues a les quatre de la tarda.

A dos quarts de nou del vespre

Després de la Missa vespertina, VETLLA DEL SSM. MISTERI, Benedicció Eucarística i solemne i tradicional ADORACIÓ del Sant Crist, acompanyada amb el cant dels goigs.

DILLUNS DIA 9

Festa de Santa Maria la Blanca

A dos quarts de dotze del matí

Missa concelebrada i cant dels Goigs.

DIMARTS DIA 10

Memòria del Beat Miró

A les onze del matí

Missa concelebrada

Festes populars

DISSABTE DIA 7 DE SETEMBRE

A les onze del matí

Partit de FUTBOL D'ALEVINS, entre els equips «Escola de Futbol de la Garrotxa» i «C. D. Abadessenc». Trofeu cedit per MAKI, S.A.

A un quart d'una

Partit de FUTBOL D'INFANTILS, entre els equips «Escola de Futbol de la Garrotxa» i «C. D. Abadessenc». Trofeu cedit per Rellotgeria Casademunt.

A les tres de la tarda

TIRADA SOCIAL AL PLAT. Lloc de costum

A les quatre de la tarda

Partit de FUTBOL DE BENJAMINS, entre els equips «Escola de Futbol de la Garrotxa» i «C.D. Abadessenc» Trofeu cedit per Carbòniques Murillo.

A un quart de cinc de la tarda

CERCAVILA dels Gegants i Nans pels principals carrers de la Vila. Tot seguit a la Plaça Major, festival infantil a càrrec del grup «Trip i Joc»

A les cinc de la tarda

Partit de FUTBOL DE JUVENILS, entre els equips «Escola de Futbol de la Garrotxa» i «C.D. Abadessenc». Trofeu cedit per La Caixa Provincial de Girona.

A les set de la tarda

A la «Galeria d'Art Sant Pol», exposició «Col·lectiu de pintura de la Garrotxa».

A les nou:

Al campanar del monestir, repicament general de campanes i tradicionals SERENATES, originals del compositor santjoanenc Narcís Oliveras. Interpretades per la Cobla «La Principal de Cassà de la Selva».

Tot seguit:

Passant pels principals carrers de la Vila, que s'acabarà a la Plaça Major, on tindrà lloc una audició de SARDANES per la mateixa Cobla «La Principal de Cassà de la Selva».

DIUMENGE DIA 8

A un quart d'onze del matí

Les Autoritats i els Pabordes, precedits de l'orquestra s'encaminaran vers el Monestir per assistir a la Missa Solemne. En sortint de la Missa, la Cobla «Montgrins» interpretarà, la SARDANA D'HONOR «L'hereu Maraldes» de R. Serrat. La Sardana d'Honor d'enguany és fruit de la pregona amistat que va existir entre l'esmentat Mestre i en Jaume Alsina(a) Maraldes, també conegut amb el nom de Rossinyol Santjoaní.

Tot seguit:

Inauguració de les exposicions «Patrimoni Arquitectònic del Ripollès» i obres de «L'Agrupació d'Arts de Sant Joan» (artistes locals). Totes dues al Palau de l'Abadia.

A dos quarts d'una de la tarda

SARDANES al Passeig per la Cobla «Montgrins»

A un quart de cinc de la tarda

Els Pabordes, acompanyats del delegat de l'Autoritat i precedits de l'orquestra, aniran a buscar les Pabordesses als seus respectius

domicilis i es dirigiran després a la Plaça Major, on dansaran el típic i tradicional **BALL DELS PABORDES**.

Les parelles balladores d'enguany seran: Josep Guillaumes - Maria Cullerell
Josep M.ª Espelt - Rosalia Buixasa
Xavier Massós - Glòria Nogué
Ramon Vila - M.ª Carme Ortiz
A continuació al Passeig, **SARDANES** interpretades per la Cobla «Montgrins».

A les cinc

Al Camp Municipal d'Esports, partit de **FUTBOL** amistós entre els equips «Sant Salvador» (Regional Preferent) i «C.D. Abadessenc» Trofeu cedit per la Comissió Municipal de Festes.

A dos quarts d'onze de la nit

Al «Teatre Centre», representació de l'obra «FLIGHT» per la companyia VOL-RAS Teatre.

A les onze de la nit

SARDANES a la Plaça Major per la Cobla «Montgrins»

DILLUNS DIA 9

A les nou del matí

TIRADA SOCIAL AL PLAT, al lloc de costum. Després d'aquest acte s'obsequiarà als assistents amb un esmorzar.

A un quart d'una de la tarda

SARDANES per la Cobla «Montgrins» a l'avinguda Comte Guifré, carrer de Sant Pol i plaça de J. Anselm Clavé.

A un quart de cinc de la tarda

CONCERT INSTRUMENTAL a l'Envelat, cors i orquestra de «Janio Martí»

A les cinc

Al Camp Municipal d'Esports, partit amistós de **FUTBOL** entre els equips «A.D.C. Manlleu» (3.ª divisió) i «C.D. Abadessenc». Trofeu cedit pel Mgf. Ajuntament.

A dos quarts de sis:

Al Passeig, audició de **SARDANES** per la Cobla «Montgrins».

Tot seguit:

Al mateix indret, audició de **SARDANES** per la cobla «La Principal de Cassà de la Selva».

A un quart de deu del vespre

A la Plaça Major, interpretació del tradicional **BALL DELS PABORDES**. Acabat el ball, els dansaires seran rebuts per la Corporació Municipal a la Casa de la Vila i signaran en el «Llibre dels Pabordes» del Sr. Pere Picart i Planas.

A continuació i a la mateixa plaça, ballada de **SARDANES** interpretades per la Cobla «Montgrins».

DIMARTS DIA 10

A les onze del matí

SARDANES distribuïdes per places i passeigs, segons costum, que interpretaran les Cobles «Montgrins» i «Costa Brava».

A les quatre de la tarda

PASSANT que anunciarà la tradicional **TORNABODA** a la Font del Cubilà, on la Cobla «Montgrins» tocarà **SARDANES**. Al captard, davant el camp de futbol es formarà la corrua que precedida per la Cobla «Costa Brava» i al so d'alegres marxas, es dirigirà, passant pels principals carrers de la Vila, a la Plaça Major, on es ballarà la típica **SARDANA LLARGA**, interpretada per la Cobla «Montgrins». Després des del balcó de l'Ajuntament, es dispararà un coet per anunciar que, al cap d'un quart, tindrà lloc el **CASTELL DE FOCS ARTIFICIALS**, a les Cinc Fonts.

A dos quarts d'onze de la nit

SARDANES al Passeig per la Cobla «Montgrins».

DIADA NACIONAL DE CATALUNYA

DIMECRES DIA 11

A dos quarts d'una de la tarda

SARDANES al Passeig per la Cobla «La Principal de Cassà de la Selva».

A dos quarts de sis:

Al Passeig, **AUDICIÓ DE SARDANES** per la Cobla «La Principal de Cassà de la Selva».

A les nou del vespre

Des de la Plaça Major, gran **CORREFOC** per places i carrers de la Vila, pel grup «Ball de diables de l'Arboç».

A les onze de la nit

A l'Envelat, representació del vodevil **EL FABRICANT DE FILLS** de Ferran Rigau

NOTA:

Durant aquestes festes podran visitar-se:

— Exposició d'obres d'artistes locals, al Palau de l'Abadia. Horari: de dotze a dues de la tarda, i des de les cinc a les vuit del vespre.

— Exposició «El patrimoni arquitectònic del Ripollès» al Palau de l'Abadia. Horari de dotze a dues de la tarda i de les cinc a les vuit del vespre.

— Col·lectiu de pintura de la Garrotxa, a la «Galeria d'Art Sant Pol». Horari de dotze a dos quarts de dues, i de cinc a nou del vespre.

Edició d'aquest programa: Ajuntament de la
Baronal Vila de Sant Joan de les Abadesses

Comissió Municipal de Festes

Equip de guió i documentació:

Joana M. Miquel

M. Carme Danés

Marcel Miquel

Text literari:

Marcel Miquel

Assessorament:

Josep Esteve

Dibuixos:

Narcís Masferrer (Narmas)

Disseny Gràfic:

Jordi Canelles

Impressió:

Impremta Baronal

Sant Joan de les Abadesses

